

"של מעלה - של מטה"

ינאי קלנר

אוצרת: רות אופנהיים

באפוס הפרטי, הנוצר על קיר הגלריה, מציב האמן ינאי קלנר דמות גברית, העסוקה - בהשאלה מהמונח באנגלית 'Navel Gazing' - בהתבוננות פנימית אל עמקי התכלותה. התערוכה מורכבת מפיסות של סיפורים, המתארים מערכות יחסים בין דמות מזינה לדמויות מוזנות. כבמנגנון סגור, כל סצנה מניעה (לעיתים בסיוע של שחקני משנה) נוזלי גוף שונים מגוף גבר אחד לגופים אחרים, מן הבפנוכו החוצה, אל האוויר. ממרחבי קתדרלה, הפורשת את סיפור חיי הקדושים על קירותיה, את זוועות הגיהנום ונפלאות גן העדן, מחזיר קלנר את הצופה לחוויה אוריינית, שאינה נזקקת לפרשנות מילולית.

כמו בעבודותיו הקודמות, קלנר מהדהד ציטוטים מההיסטוריה הקרובה והרחוקה. אם בהשאלה מתבליטי קיר (ממצרים, האמזונס, דרום הודו), ועד לאמנות הקירונית המודרניסטית, הוא מציב על הקיר עבודות שהן בעיקרן "דו ממד תלת ממדי" – דימויים פיסוליים שטוחים, העשויים עיסת נייר אפורה, ובכך הוא מתמיר את פעולות החציבה והיציקה באבן ובבטון, ללישה ולעיסה. משקלה של האבן מומר לקלילות הנייר, אך הצבע והטקסטורה של העיסה נשארים בעולמות המלט והאדמה, ובכך מתקבל תבליט, המורגש כבד וקל בו זמנית. אלמנטים מסוימים בעבודות נצבעו בשלושה צבעים: שחור, אדום וזהב. יחד עם עיסת הנייר, שהאפירה באופנים שונים בכל עבודה, נוצר מקרא ויזואלי, הנע בין הקיטש והקראפט, לבין חלקי פנים ומערכות עיכול.

אותו דיאלוג מתמיד של בין-לבין נמשך לאורך חלל הגלריה, בה נפרש סיפור, אותו אפשר לקרא מימין לשמאל, וכן מלמעלה למטה. גיבור העלילה הוא גבר ערום, אשר קיומו הוא גם גרוטסקי וגם מעורר חמלה; מלא בהומור, אך בו בזמן שרוי ברצינות תהומית. נפגוש בו החל בקיר הכניסה, שם מקבל את המבקרים המודט המרחף, שכנפי המעיים שלו נישאות כאפריון על ידי שני עורבים, ועד לדמות הגבר החותמת את החלל הקטן - גבר השקוע עד ברכיו בים של דם, קו אדום דקורטיבי משורטט כמרדיאנים, המחלקים את גופו לנקבים חלולים, שבתוספת שני מלאכי הזהב המכונפים שמעליו, הוא נדמה כמזרקה חסרת אונים.

בתוך חלל הגלריה מוצבות דמויות גבר נוספות, שלכל אחת מהן יחס אחר לקו קרקע בלתי נראה, אשר יש את שמעליו ואת מה שמתחתיו. התחושה של מעבר בין הנשגב לבין הנמוך, בין הגוף כמקדש, לבין חוויה ויסרלית של כאב, בין המלאכים לעורבים, בין חלב אם לשתן, שזורה בכל עבודותיו של קלנר, מניעה ומוליכה את התערוכה ואת הצופה בה.